

פקיסתאן: זיא מזעיק את שולץ

אחד הנושאים המרכזיים שהועלו בשחות איסלאמאבאד בין שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, ונשיא פקיסתאן, זיא אל-חאק, היה האיום הישראלי להשמיד את הכור הגרעיני שלו, שהוקם בעזרת לוב, זיא הרגיש פעמים רבות באזני אורחו שהוא מתייחס לאפשרות של התקפת סוכני המוסד על הכור הפקיסטאני ברצינות מחלטת. הוא גם שקד ביסודיות הרגילה שלו על תירודן אמצעייהתיקשורת הבינלאומיים בסוגיה הסבוכה הזאת, ואף הצביע במכוון על הנחתו, שההודים לא ישתפו פעולה עם ישראל בהרפתקה כזו.

העולם הזה היה כל־יהתיקשורת הראשון בעולם שהעלה את ההשערה, שהתקפה כזו עלולה אמנם להתבצע, ודווקא בשיתוף פעולה עם הודו. מאז פירסום הפרשה בעולם קטן, גילו עיתונאים בריטיים ואמריקאיים עניין רב בנושא, וכמה מהם התקשרו עם העולם הזה כדי לקבל פרטים. הפירסום בגארדיאן ובאובזרוור, כחודשיים אחרי החשיפה בעולם קטן, יצר לחץ חזק על ראש ממשלת הודו, אינדירה גאנדי. מקורות הודיים אף מסרו לעולם קטן שנציגים ערביים בדלהי, בתוכם אנשי אש"ף, קיימו פגישה עם גאנדי, והזהירו אותה שגם העוינות ההיסטורית בין הודו ופקיסתאן לא תוכל להצדיק התקשרות כזו עם המוסד, שתיראה כעיני העולם הערבי ממש כהכרזת מלחמה טוטאלית. גאנדי מיהרה כמובן להכחיש את השמועות. חבר מערכת גארדיאן מסר לעולם קטן שגאנדי אף ררשה מאנשי המודיעין שלה להפסיק את הקשרים עם המוסד בעניין זה, מכיוון שהפסדו של הנזק המדיני עלה על כל הישג צבאי שתוכל הודו לקצור. **לסחרת סצצצה אחרת.** זיא אל-חאק אינו מסתפק בהכטחות ההודיות לנער את חוצנם מכל מעשה תוקפנות נגד פקיסתאן. הוא נאלץ לכקש את עזרת ארצות-הברית, שמצאה את עצמה כמבצר די אמביוואלנטי. פקיסתאן היא בת-ברית של וושינגטון, המישענת

המחויבות המחודשת של אינדירה גאנדי כלפי העולם השלישי, בעיקבות ועידת המדינות הבלתי-מזדהות שנערכה בדלהי, כדי ללחוץ שוב על הודו להסתלק משיתוף פעולה עם ישראל במזימה. במקביל החלה פקיסתאן להועיק מרינאים בכירים בושינגטון, כדי ליצור שדולה מיוחדת למניעת ההתקפה. יש להניח ששולץ הבטיח לזיא להזהיר את ישראל באורח חדר-משעני, לבל תתקוף את פקיסתאן. נשיא פקיסתאן הודיע מפורשות לאמריקאים, שכל התקפה על ארצו תתפרש כמעשה איבה נגד פקיסתאן בהיתר מארצות-הברית. זיא יתק או את יחסיו עם וושינגטון, וישלול ממנה את הבסיס האפקטיבי ביותר לפעולה יומיומית נגד ברית-המועצות. יש להניח ששולץ הבין את המסר, ואזהרתו לישראל היתה חריפה ביותר. יש לשער, או אולי לקוות, שבכך



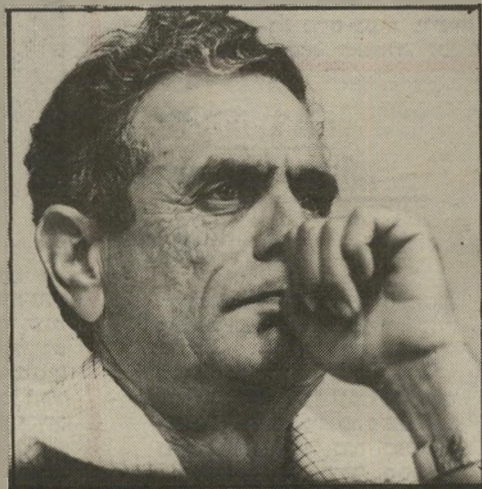
תרד מעל סדר היום הרפתקה, שהיתה עלולה לסכך את ישראל בשערוריה בינלאומית, שהשלכותיה יגרמו לעסק ביש המפורסם מ-1954 להיראות כמישחק ילדים.

יוגוסלביה: רכבת אווירית של דולרים

16 מדינות המערב, 610 בנקים מיסחריים מאירופה ומצפון-אמריקה, הבנק העולמי, קרן המטבע הבינלאומית — כל אלה גוייסו בשמועות האחרונות על-ידי ארצות-הברית כדי להציל מדינה קומוניסטית מפשיטת רגל מחלטת. גארדיאן מדווח על סיוע שהגיע לסכום עתק, 4 מיליארד דולר. וול סטריט גורנאל מוסר השבוע שהסכום יגיע ל-7

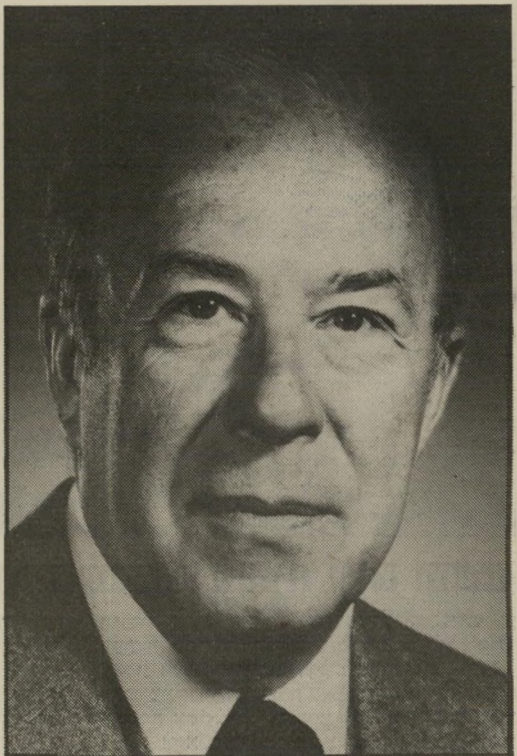
שאלה לירוחם משל

מבית כור נמסר השבוע לעולם קטן על עשרות ישראלים שגוייסו בעת האחרונה לעבודה בדרום-אפריקה. נשלחו גם מומחים ממיפעל השייך אף הוא לחברת העובדים. מיניו של דני רוזוליו, סוציאליסט מוצהר, לתפקיד ראש חברת העובדים, לא שינה את המדיניות של שיתוף פעולה עם הגזענים.



דני רוזוליו, ראש חברת העובדים בדרום-אפריקה

מה ברעת מוכל ההסתדרות. ירוחם משל, לעשות בעניין זה, בטרם יתחיל לחץ מאסיבי עליו ועל ארגונו מצד אידגוני עובדים ומפלגות סוציאלי-דמוקרטיות מכל רחבי אירופה?

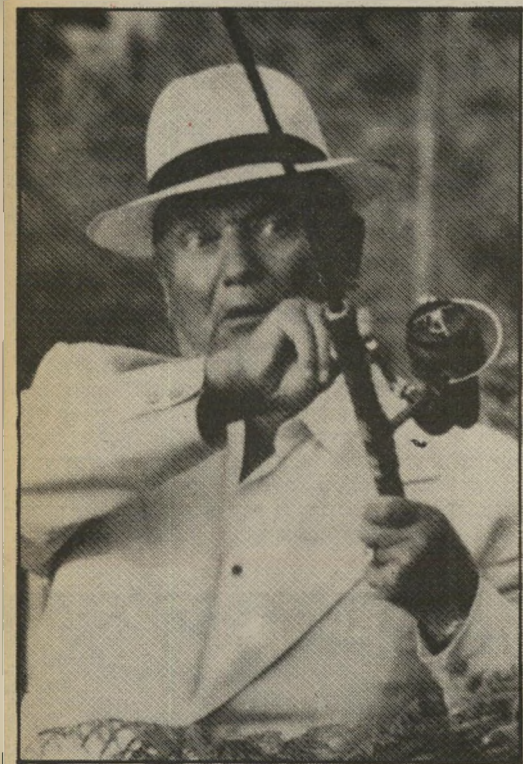


שר החוץ שולץ יאזיר את ישראל

העיקרית שלה בדרום-מערב אסיה, ושיטחה מהווה בסיס חשוב ללחץ על הסובייטים באפגניסטאן, סוכנים אמריקאיים, סינים ומצריים משתפים פעולה עם צבא פקיסתאן בתוכנית-סיוע מאסיבית למורדים האפגנאניים נגד האיש של פקיסתאן בקאבול, כאברק קארמל. מצד שני סבורים אנשי הסי-אי-אי שהכור הגרעיני הפקיסטאני מהווה סכנה נוראה לשלום העולם ככלל, ולאיינטרסים האמריקאיים בפרט. העובדה שהכור הוקם בעזרתו הפעילה של שליט לוב, ומעמד קראפי, הנחשב בושינגטון לאוייב קשה ומסוכן של ארצות-הברית, מחזקת תפיסה זו. הסי-אי-אי הרליף לפני כשנתיים לשרות השידור הבריטי, ב-בייסי, את כל פירטי המגיעים בין קראפי ופקיסתאן, כולל העברת מליוני דולרים כמזומן בשקידוראר דפילומטי מלוב לפקיסתאן, ואספקת אוראניום גולמי (עוגה צהובה) מניגד לזיא דרד טיפולי, בתוכנית היוקרתית של הברי-טי, פנוראמה, נאמר כמפורש שזיא הכטיח לקראפי לפחות פצצה גרעינית אחת, מ-35 הפצצות שיופסקו בכור לקראת תחילת 1984. בתוכנית אף נחשפו מעשי רצה רבים באירופה, שיוחסו למוסד הישראלי. הקורבנות היו מרענים ומתוכים למיניהם, שסיעו לפקיסתאן כבניית הכור.

המודיעין של פקיסתאן גוייס למניעת הפיגוע. לפני כשישה שבועות פורסמה במדור זה (שוב, באורח בילעדי בישראל) ידיעה מפקיסתאן, שההזירה מפני התקפה ישראלית קרובה על הכור, המשרה היתה כרוה. זיא החליט לנצל את המומנטום של

מיליון, כולל עיסקה מסוכנת של רחית חובות. יוגוסלביה נאלצה לקבל על עצמה תנאים משפילים, כולל שיעבוד כל נכסיה בחו"ל, ואוניותיה העוגנות בנמלי-חוץ, כדי למנוע את התמוטטות תעשייתה. ראש-הממשלה הפרראלית, מילקה פלאניניץ, הודיעה ל-500 חברי הפרלמנט היוגוסלבי, שלארצה אין ברירה אלא לקבל את התנאים באורח מיירי ומוחלט. היא הודיעה שאם הצעתה לא תתקבל, היא תגיש את התפטרותה.



מנהיג מיטז היוגוסלבים מתגעגעים

הדיון בפרלמנט נמשך שתי ימות, כולל ישיבות שנמשכו לאורך כל הלילה. הוא היה שזור בסערת רוחות, בהפסקות בלתי-מתוכננות, בהחלפת עלבונות ואפילו קללות בין חברי הפרלמנט לשרים הכלכליים. שש הרפובליקות ושתי הישויות האוטונומיות מרכיבות מדינה פרראלית אחת בת 22 מיליון תושבים, המכילה סרבים, קראטים, מונטנוגרים, סלובנים, מוסלמים, אלבנים, הונגארים, תורכים, סלובאקים, רומנים, בולגרים, רותינים, צ'כים, איטלקים, אוקראינים, גרמנים ויהודים. הנסיונות לשלב כלכלה קומוניסטית מתוכננת עם דמוקראטיזציה ניכרת במיפעלים ושיתוף פעולים בהנהלות, היה מעניין ואף קצר הצלחות חשובות, אך לא הילץ את יוגוסלביה ממזוקותיה, ומהשפעת המשבר הכלכלי העולמי. מאות אלפי יוגוסלבים, שנתנו מחופש התנועה הניתן לאורחי ארץ זו, מצאו תעסוקה במדינות שונות במערב אירופה, בכללן הולנד, מערב-גרמניה ואף שוודיה. הם שולחים, אמנם, כמיות גדולות של מטבע-חוץ ליוגוסלביה, אבל הפער במאזן התשלומים נשאר בעינו, ותוכניות שאפתניות רבות של תיעוש ושל תכנון איזורי נכשלו כליל.

נשק האירם. מילקה פלאניניץ' השתמשה בנאומה בפרלמנט כנשק המדיני. נוכח ההתנגדות הקשה מצד נציגים רבים, בעיקר קראטים המתייחסים באיבה רבה לרוב הסרבי השולט, היא הודירה שהתמוטטות כלכלית ביוגוסלביה עלולה לגרום להשתלטות סובייטית. משקפים מערביים בכלגארד התלוצצו השבוע שהשינאה לברית-המועצות מהווה עדיין את המכנה המשותף העיקרי של כל מרכיבי הפרראציה היוגוסלבית. האיום הסובייטי הוא גם נשק מדיני חשוב במדיניות-החוץ היוגוסלבית. אין להעלות על הדעת שמעצמת-על כמו ארצות-הברית, הנשלטת על-ידי אנטר-קומוניסטים קיצוניים ביותר, תחלץ במידה כל-כך מאסיבית לעזרת מדינה "מארכסיסטית", אלא אם כן יהיה בכך צעד המכוון נגד ברית-המועצות.

כתבים אמריקאיים מדווחים על מוראל ירוד ביותר ביוגוסלביה. יום השנה השלישי למותו של מיטז צויין בעשרות טקסים ממלכתיים, ותמונותיו של המנהיג המנוח מתנוססות בכל רחבי המדינה. בכך אין כל חריג מיוחד. אבל העובדה שהעם הפשוט לקח חלק בטקסי הזיכרון באורח ספונטאני, והפגין אבל וגעגועים אמיתיים לטיטו, ששלט ביוגוסלביה ביד ברזל במשך עשרות שנים, ריכא את האופוזיציה הפנימית והוציא אותה מתחום ההשפעה הסובייטית, עוררה עניין רב. הערנה לטיטו מבטאת, ללא ספק, את מצוקתה העכשווית של יוגוסלביה. הסובלת לא רק ממשבר כלכלי חמור, אלא גם מבעיית הוות חמורה לא פחות. העובדה שרק רכבת אווירית וולרית הצילה הפעם את ממשלתה של מילקה פלאניניץ' מצביעה על הסכנות החמורות האורכות לפרראציה המחורה הזאת, שעדיין לא הפכה לאומה של ממש.